

GÓP Ý DỰ THẢO LUẬT THANH TRA

Địa vị pháp lý của cơ quan thanh tra cần qui định rõ hơn

THS. PHẠM THỊ HƯƠNG LAN

Luật Thanh tra là công cụ hữu hiệu điều chỉnh các hoạt động thanh tra, phục vụ công tác quản lý, điều hành của cơ quan nhà nước, nhưng trong thời gian qua đã bộc lộ nhiều hạn chế. Nhằm khắc phục những bất cập của quy định hiện hành; đồng thời thể chế hoá đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng về yêu cầu đổi mới công tác thanh tra chúng tôi nhất trí về sự cần thiết phải sửa đổi Luật Thanh tra hiện hành. Tuy nhiên, dự thảo Luật Thanh tra còn nhiều vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu hoàn chỉnh:

VỀ ĐỊA VỊ PHÁP LÝ CỦA CƠ QUAN THANH TRA

Về địa vị pháp lý của Cơ quan thanh tra, dự thảo Luật quy định theo hướng Thanh tra Chính phủ vừa là cơ quan ngang bộ, thực hiện chức năng về quản lý Nhà nước về công tác thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng; vừa là cơ quan giúp Thủ tướng Chính phủ. Tuy nhiên, quy định như vậy là chưa giải quyết được mâu thuẫn giữa địa vị pháp lý và chức năng nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan thanh tra; chưa tương xứng với vị trí của một cơ quan ngang bộ. Do đó đề nghị Ban soạn thảo xem xét, nghiên cứu lại quy định này.

Theo quy định của dự thảo Luật, thì ngoài Thanh tra bộ, Thanh tra sở như Luật hiện hành, hệ thống tổ chức cơ quan Thanh tra theo ngành, lĩnh vực, còn bổ sung Thanh tra tổng cục, Thanh tra cục thuộc bộ, Thanh tra chi cục thuộc sở. Như vậy mô hình bộ máy thanh tra sẽ làm bộ máy tổ chức nhà nước thêm chồng chéo, tạo nhiều tầng nấc, chồng chéo, thiếu tính thống nhất trong tổ chức,

hoạt động thanh tra. Đề nghị Ban soạn thảo cân nhắc việc xây dựng mô hình tổ chức bộ máy của thanh tra tổng cục, Thanh tra cục thuộc bộ, Thanh tra chi cục.

Tại khoản 2 quy định "Các cơ quan thanh tra nhà nước có chức năng quản lý nhà nước về công tác thanh tra và tiến hành hoạt động thanh tra việc thực hiện chính sách, pháp luật, nhiệm vụ của cơ quan, tổ chức, cá nhân ..." đề nghị xem xét lại vì quy định này chỉ đúng với Thanh tra Chính phủ còn thanh tra chuyên môn chỉ có chức năng giúp quản lý nhà nước.

Cũng theo quy định của dự thảo luật thì cơ quan thanh tra trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm phối hợp với cơ quan công an, Viện Kiểm sát trong việc phòng ngừa, phát hiện, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật. Tuy nhiên trong thực tế việc phối hợp này là rất ít và có trường hợp cơ quan công an, Viện Kiểm sát yêu cầu khởi tố nhưng cơ quan thanh tra không đồng tình thì xử lý như thế nào? đề nghị ban soạn thảo quy định rõ để có cơ sở áp dụng trên thực tế.

Tại điểm b khoản 1 quy định "yêu cầu Thủ tướng cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp huyện thanh tra trong phạm vi trách nhiệm của cơ quan đó". Đề nghị Ban soạn thảo sửa lại quy định này vì Thủ tướng cơ quan chuyên môn chỉ có chức năng kiểm tra còn chức năng thanh tra thì chỉ có thanh tra mới được thực hiện.

TIÊU CHUẨN CHUNG CỦA THANH TRA VIÊN

Tại khoản 1 quy định về người được bổ nhiệm vào ngạch thanh tra đề nghị bổ sung tiêu chuẩn "là công dân nước CHXHCN Việt

Nam".

Tại điểm c khoản 1 quy định "có nghiệp vụ thanh tra" đề nghị quy định rõ là có phải qua lớp nghiệp vụ hay có chứng chỉ thanh tra hay không? hay có thể quy định đối với những người đã có bao nhiêu năm công tác trong ngành thanh tra thì cũng được coi là có nghiệp vụ thanh tra.

Về việc bổ nhiệm thanh tra viên theo chúng tôi nên có nhiệm kỳ bổ nhiệm là 5 năm hoặc 10 năm không nên bổ nhiệm suốt đời nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của thanh tra viên.

MỘT SỐ Ý KIẾN KHÁC

Tại khoản 2 và khoản 3 quy định khái niệm về thanh tra hành chính và thanh tra chuyên ngành. Theo chúng tôi quy định này không rõ ràng về khái niệm của 2 hình thức thanh tra trong dự thảo luật sẽ dẫn đến khó khăn, vướng mắc trong việc phân định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và triển khai hoạt động thực tế. Do đó, nên xem xét lại hai khái niệm về thanh tra hành chính và thanh tra chuyên ngành.

Đối với trường hợp thanh tra đột xuất, thanh tra theo kế hoạch đề nghị quy định rõ ai có thẩm quyền thanh tra nhằm tránh trường hợp một cơ quan nhưng nhiều cơ quan thanh tra khác nhau đến thanh tra.

Tại khoản 2, điều 4 dự thảo bổ sung thêm các cơ quan sau: Cơ quan thanh tra thành lập ở Tòa án nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân, Kiểm toán nhà nước. Thực tế các cơ quan hoạt động độc lập nên cần có hệ thống thanh tra nhằm giám sát việc thực hiện đúng quy định pháp luật. ☾